మూర్తి ఆహ్వానంమీద వెళ్లాను నేను.

చాలామంది జనం హాజరయ్యారు.

వాళ్లు వచ్చింది మీటింగ్ కోసం కాదు. కాబోయే అమాత్యశేఖరుడికి మంచి అవకాశం చిక్కింది. అతను ఆ ప్రాంతానికి అసెంబ్లీసభ్యుడు. ఖద్దరు కట్టుకుని ఒంటిని పెంచుతూన్న పెద్దసైజు మనిషి.

అది బహిరంగ సభ కాదు. చుట్టూ ఉన్న కాంపౌండ్ లోపలికి, పది రూపాయల టిక్కెట్టు కొనుక్కునివచ్చిన వాళ్లలో కొంతమంది ఆఫీసర్లు. ఇంకొంతమంది షావుకార్లు. మిగిలిన జనంలో ఊసుపోని కులాసాపురుషులు సగం. మిగతా సగం చేతిచమురుకి జంకని కళోపాసక చక్రవర్తులు.

వరద బాధితుల సహాయనిధి కోసం ఏర్పాటుచేసిన ప్రోగ్రామ్ అది.

ప్రకృతి వేసిన బీభత్సం తాలూకు నష్టాన్ని డెసిమల్స్ దాకా కనుక్కునే వచ్చాడు కాబోయే అమాత్య శేఖరుడు.

తరవాత దేశం ఎందుకు పురోగమించలేకపోతూందో వివిధ పత్రికల్లో పడుతూన్న సంపాదకీయాల్ని కత్తిరించి, అండర్‌లైన్ చేసి, కంఠస్థంచేసి శోష వచ్చేదాకా ఏకరువు పెడుతూనే ఉన్నాడు.

చివరికి హిందూదేశం తాలూకు మునుపటి ఔన్నత్యాన్ని గుర్తుచేసి, ప్రభుత్వం అమెరికానుంచి, ఇంకా చాలా దేశాలనుంచి అప్పుచేసి చాలా డబ్బు తెచ్చి ఖర్చు పెడుతూందనీ, అది పిల్లలు పెట్టి బంగారం పండిస్తుందనీ జోస్యం చెప్పాడు.

ఈ లోగా మూర్తి చాలా హడావిడిగా నా దగ్గరికి వచ్చి, "నటులంతా సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఒక్కసారి గ్రీన్‌రూమ్ లోకిరా. మెరికలాంటి కుర్రాణ్ణి ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తాను" అని చెప్పి బరబరా లాక్కెళ్లాడు.

సన్నగా, తెల్లగా ఉంగరాల జుత్తుతో అందంగా ఉన్నాడు. మేకప్ చేసుకోవటం మూలాన చాలా కాంతివంతంగా, కళగా ఉంది మొహం.

అతడే హీరో ఏమో అనుకున్నాను. నన్ను చూడగానే నవ్వాడతను.

"మీ పూర్తిపేరు చెప్పలేను. కాని మీ కంటె నేనే నయం. మీరు సత్యం కదూ" అన్నాడు.

నా మతిమరుపుతనానికి తిట్టుకోవలసి వచ్చింది. మేకప్‌లో ఉన్న మొహాన్ని తంగం లేదనుకుని పరీక్షగా చూడవలసి వచ్చింది.

నా కంటె ఒక ఏడు సీనియర్ అతను. హైస్కూలు నృత్యనాటికలో కృష్ణుడు.

చిన్న ఛెణుకు విసిరాను. [illegible]ంది ఆడపిల్లలతో కలిసిపోయి[illegible]ణ్ణి ఆనందరావుగా ఎలా గుర్తు[illegible]?" అన్నాను.

"భేష్. ఫర్వాలేదు. గుర్తు పట్టావు కాబట్టి ఇకనుంచి నువ్వు అనే అంటాను" అని మూర్తికేసి తిరిగి, "వినాయకుడు స్పీచ్ ఆపేశాడా? ఇక మనం స్టేజెక్కచ్చా?" అన్నాడు.

మూర్తి మమ్మల్ని వదిలి స్టేజి ఎక్కవలసిన నటుల్ని లెక్క పెట్టుతున్నాడు. ఇంతకు ముందు ఫీలింగ్స్ తెచ్చుకోవటం కోసం రగ్గు కప్పుకుని నిద్ర పోయిన కుంభకర్ణుడి తమ్ముడు గుర్తుకి వచ్చి ఉంటాడు మరి.

లోపలి గదిలోంచి మూర్తి దగ్గరికి వచ్చిన కుర్రాడు "హీరోయిన్‌గారికి కాఫీ కావాలంట. పిలుస్తున్నారు" అన్నాడు.

వాణ్ణి కాఫీకి డబ్బు లిచ్చి పంపి, "పద, హీరోయిన్ని ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తాను" అని మూర్తి లోపలి గదిలోకి తీసుకెళ్లాడు.

అద్దం ముందు కూర్చుని ఐబ్రోస్‌కి ఫినిషింగ్ టచెస్ ఇస్తుందామె.

"పేరు అసావేరి. స్టేజి ఎక్కటం ఇదే మొదటిసారి. అయినా ముందు ముందు తెలుగు నాటకరంగానికి ధ్రువతార" అన్నాడు మూర్తి.

ఆమె వినయంగా నమస్కరించింది. చాలామంది తెలుగుహీరోయిన్ల కన్న అందంగానే ఉంది. 'విచిత్రంగా ఉంది పేరు' అనుకున్నాను.

మైదానంలో మీద టార్పాలిన్ కట్టి కింద కుర్చీ వేశారు.

అతని ప్రతిభ కొందరు వ్యక్తుల సహాయంలో రాణిస్తుంది. చీకట్లు చెల్లాచెదరు కాకపోయినా ప్రజల్లో చైతన్యం కలుగుతుంది. ఆకాశంలో ఒక నక్షత్రం ప్రకాశిస్తుంది. కాని అతని ప్రతిభను స్వార్థం కోసం ఉపయోగించుకుంటున్న మనుషులు డబ్బుకోసం, పదవికోసం, పేరుప్రతిష్ఠల కోసం అతని ఆశల్ని మట్టం చేసి, అతన్ని దారిద్ర్యానికి, కష్టాలకి, నిజాయితీకి బలి చేసి పోతారు.

దూరంగా ఉన్న గ్రీన్‌రూమ్‌లోంచి స్టేజి దగ్గిరికి ఒక ముప్పై గజాలు నడవాలి.

"ఎక్కడ దొరికిందోయ్ అమ్మాయ్?" అన్నాను, నన్ను తిరిగి దిగబెట్టడానికి వస్తున్న మూర్తితో.

"ఏవో. ఆ విషయాలన్నీ ఆనందరావే చూసుకుంటాడు. అయిదొందలు అడుగుతూంది" అన్నాడు.

ఫ్రంట్ రోలో ఒక చివర కూర్చోపెట్టి మూర్తి వెళ్లిపోయాడు.

తెర తొలిగింది.

అరాజకం ప్రబలుతూంది. బలవంతుడైన మనిషి బలహీనుణ్ణి తన స్వార్థంతో చదరంగపు బెత్తులో పావుగా చేసి దోపిడీ చేస్తున్నాడు.

ఇనుపడెక్కల కింద నలిగిపోతూన్న ప్రజ, వాళ్ల ఆలాపాల్ని, ఆక్రందనల్ని నిర్లక్ష్యంగా తోసేసి, ఇంకా ఎత్తుకి పెరిగిపోతూన్న రాక్షసత్వం.

నాయకులవుతూన్న వినాయకులకి కొమ్ములు మొలిచి, కొవ్వు బలిసి, కంటి రెప్పలు ఎత్తలేనంతగా కండలు బలిసి, మత్తులో, మదిరలో, చీకటి బజార్లో విశృంఖలంగా చెలరేగిన తరుణంలో పతనం ఆరంభమవుతుంది.

తోసుకువస్తున్న ప్రజావాహిని, కళ్లు తెరిచిన చైతన్యం, దైన్యంలోంచి, దీనాలాపాల్లోంచి, ఆకలిలోంచి, చీకట్లోంచి రేచుల్లాకట్లు తెంచుకున్న విప్లవం, ముక్కలయిన హృదయ శకలాల్లోంచి, పదును పెట్టిన కత్తుల తళతళలోంచి ఉప్పెనలా పొంగుతుంది.

దాన్ని ముందుకి నడిపిస్తూ, ప్రళయ నినాదాన్ని, హాహాకారాల పర్జన్యాన్ని పూరించిన ఒక మహారథుడైన సగటు మానవుడు రక్తతర్పణం చేసి ఆహుతి అవుతాడు.

నాటకం పేరు 'జీవనలాలస.'

కరతాళధ్వనులు మిన్ను ముట్టాయి.

ఆనందరావు నాయకుడుగా రక్తి కట్టించాడు. 'అసావేరి' నటించలేదు. దీపశిఖలా జ్వలించింది.

తిరిగి గ్రీన్‌రూమ్ లోపల అడుగు పెట్టాను.

మూర్తిని ఎలా అభినందించాలో అర్థం కాలేదు. అది అతను వ్రాసిన నాటకం.

అతని రెండు చేతులు పట్టుకుని, "చాలా ఎత్తుకి పెరిగావోయ్, మూర్తీ! అంతకన్నా పెద్ద మాటలు నాకు దొరకటం లేదు" అన్నాను.

మూర్తి కళ్లలో ఉత్సాహం ద్యోతకమయింది.

"మనిషి జీవితాన్ని రంగుల్లో ఊహించుకుంటూ, భవిష్యత్తు తన చేతుల్లో లేకపోయినా కలలు కనటం తప్పే కావచ్చు. కానీ, సత్యం, నాకు నా కృషిమీద నమ్మకం ఉంది. రచయితగా గుర్తింపు వస్తుందన్న ఆశ ఉంది. ఇన్నాళ్లూ ఇన్ని కథలూ, కవితలూ పడ్డా వాటి ప్రభావం చదవటం అలవాటున్న చాలా కొద్దిమంది మీద. ఈ సమాజం (నాటకం), స్నేహితులూ నాకు న్యాయం చేస్తారు. చూశావు కదూ — ఆనందరావు, అసావేరి ఎంత అద్భుతంగా నటించారో! వారిద్దరూ నా రెండు కళ్లు. పద, వాళ్లకి 'కంగ్రాట్స్' చెబుదువుగాని" అని నన్ను తీసుకెళ్లాడు.

ఆనందరావు టేబిల్‌లైటు ముందు కూర్చుని, ఒక పెద్ద రంగుల సీతాకోకచిలకని టేకిల్ చేసి, దాన్ని కోటు మీదికి తీసుకువచ్చి కూర్చోపెట్టాలని విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. మేం పక్కన నించున్నట్లుకూడా తెలియదు.

"కంగ్రాట్స్, ఆనందూ. చాలా బాగా ఏక్ట్ చేశావు" అన్నాను.

వెనక్కి తిరిగి, "థాంక్స్! ఎంత అందంగా రంగుల రెక్కల్లో మెరుస్తూందో చూశారా? కోటుమీద గులాబీ పువ్వు పిన్ చేయటం కన్నా ఇది బాగా లేదూ" అని మళ్లీ దానికేసి తిరిగాడు.

కళాకారు లందరూ వింతరకం మనుష్యులు అనుకున్నాను.

లోపలి గదిలోకి వెళ్లాను.

అసావేరి మేకప్ తీసివేసి మామూలుగా ఉంది. 'ఇప్పుడు ఇంకా అందంగా ఉంది' అనిపించింది.

"చాలా చక్కగా చేశారు" అన్నాను.

చాలా మెత్తగా నవ్వింది.

"నాకు నటించటం ఇది మొదటి సారి. నాన్నగారు పోయారు. నా చదువు ఆగిపోయింది. అమ్మ, చెల్లెలు, తమ్ముళ్లు, నా కోరికలు—ఇప్పుడు నా సామర్థ్యం మీద బ్రతకవలసిన అవసరం వచ్చింది. చిన్నప్పుడు నెలకి రెండు వంద లిచ్చి నాన్నగారు డాన్స్ నేర్పించేవారు. ఇప్పుడు రెండు వందలు తీసుకుని అభినయం చేయవలసి వస్తూంది" అని గబగబా చెప్పేసింది. పాత స్మృతులు కలచివేశాయి కాబోలు ననుకున్నాను.

పెద్ద ఇంటి పిల్ల. అందుకే ఆట్టే వెకిలితనం లేదు.

"అదేమిటి? అయిదు వందలని చెప్పాడే ఆనందరావు" అని మూర్తి తెల్లబోయాడు.

ఆనందరావు అప్పుడే లోపలికి వస్తూ విన్నాడల్లే ఉంది.

"మూడు వందలు. నా దగ్గరే ఉంటుంది. కాని అసావేరి రేటు అయిదు వందలు. సత్యం, నీలా మాకు నెలజీతాలు లేవు. పెన్షన్ లేదు. ప్రావిడెంట్ ఫండ్

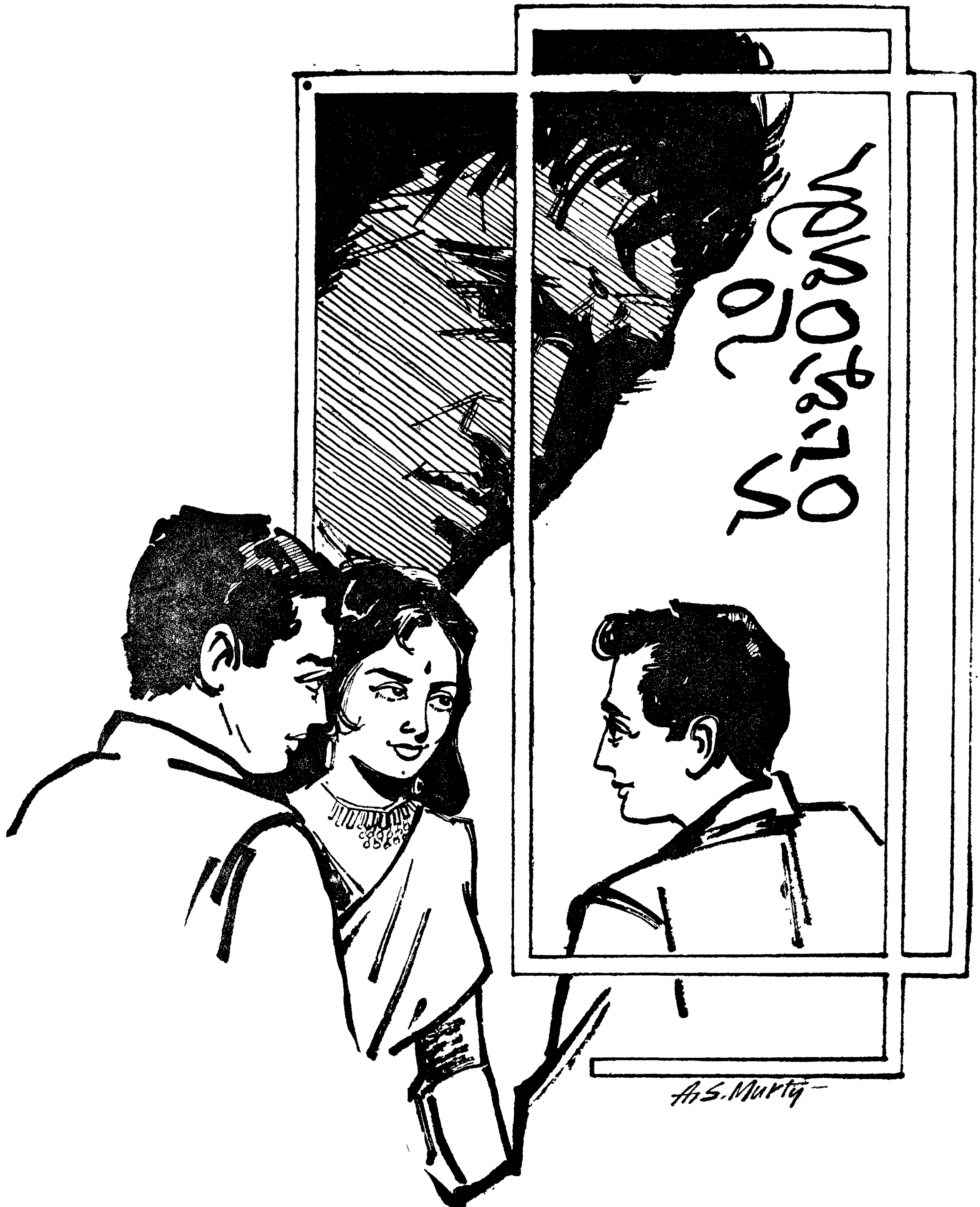

—'కిరణ్మయి

లేదు. నాటకాలేసి బ్రతికే మనుషులకి కూడా కాస్త ముందుచూపు ఉండాలి. రేపు అసావేరికి పెద్ద సినిమా ఛాన్సు వచ్చి మద్రాసుకి ప్రయాణం కడితే ఎక్కడో ముష్టెత్తవలసిందే కదా? తరవాత కాంట్రాక్ట్ సంతకం పెట్టేదాకా ఉపవాసం ఉండలేదు కదా! అందుకని తన పేరుతో 'బాంక్ అకౌంట్' ఓపెన్ చేద్దామనుకుంటున్నాను. ఈ విషయం ముందు చెప్పకపోవటానికి కారణం— ఆడవాళ్లకి చీరలూ నగలూ తప్ప ఇంకో విషయం పట్టదు" అని చెప్పి అక్కడున్న స్టూలుమీద కూర్చున్నాడు.

తతిమా నటులంతా అప్పుడే వేషాలు మార్చుకుని, ఇళ్లకి వెళ్లిపోయారు. మేము బయలుదేరేసరికి ఇంకో గంట ఆలస్యం అయింది. మూర్తి స్టేజికి, గ్రీన్‌రూమ్‌కి మధ్య ఆర్కెస్ట్రాని, అతిథుల్ని సాగనంపుతూ వాలంటేర్లకి పనులు పురమాయిస్తూ ఒక ఏభై సార్లు తిరిగి ఉంటాడు. ఆనందరావూ, అసావేరీ, నేనూ చాలాసేపు మాట్లాడుకున్నాం.

ఇంటికి వెళ్లేటప్పుడు మనసులో ఇలా అనుకున్నాను:

'ఆనందరావు చాలా తెలివైన మనిషి. అసావేరి చాలా అందమైంది. చురుకైనదీనూ. మూర్తి వీళ్లిద్దరి మధ్యా ఉండి తన కలలు నిజం చేసుకుని, నిశ్చింతగా గడిపేయచ్చు. వీళ్ల సమాజానికి ఆంధ్ర దేశంలో చాలా పెద్ద పేరు వస్తుంది.'

* * *

రెండోసారి ఆనందరావుని హైదరాబాదులో చూడటం తటస్థించింది.

ఆ రోజు అబిడ్స్ సెంటర్లో ఒక ముఖ్యమయిన వ్యక్తిని నేను కలుసుకోవలసి ఉంది.

స్కూటర్ ఒక దగ్గర పార్క్ చేసి నిలబడ్డాను. గంట దాటినా ఆ మనిషి జాడ లేదు. ఒక ప్రముఖ రాజకీయ నాయకుడి మేనల్లుడతను.

అతన్ని ఎరగని మనిషి లేడు. అతడు తలుచుకుంటే సాధించలేని పని లేదు. అబిడ్స్ సెంటర్లో నేను నిరీక్షిస్తున్న సమయానికి అతను 'శ్రీ ఏసెన్' లో ఒకరిద్దరు సినిమా ప్రొడ్యూసర్లతో కులాసాగా కబుర్లాడుతూ, వైన్ తాగుతూ ఉండచ్చు. లేదా బొంబే మహలక్ష్మిలో గుర్రప్పందేలు ఆడుతూ ఉండచ్చు. రాజా వారికి ప్రస్తుతం పెర్సనల్ సెక్రటరీ లేకపోవటం మూలంగా ఏ రోజు, ఎవరికి, ఎక్కడ 'అపాయింట్‌మెంట్' ఇచ్చారో గుర్తు ఉండదు.

ఏరోనాటికల్ ఇంజనీరింగ్‌లో డిగ్రీ తీసుకున్న నాకు ఇంకో ప్రైవేట్ ఫర్మ్‌లో మంచి పోస్ట్‌కి అప్లయి చేసే అవకాశం వచ్చింది. రాజాగారి అనుగ్రహం ఉంటే, ఉద్యోగం దొరకటమే కాకుండా ఊళ్లేలక పోయినా ట్రెయినింగ్‌కని అమెరికా వెళ్లే అవకాశం ఉంది.

నా చదువుకి, తెలివికి అంతకన్నా మించిన అదృష్టం ఏ ముంటుంది?

నేను అక్కడ నిలబడి రమారమి గంటై ఉంటుంది. ఇంక రాజాగారిని ఆ రోజు కలిసే భాగ్యం ఉన్నట్లుగా కనిపించలేదు.

స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాను.

ఎవరో "సత్యం!" అని గట్టిగా పిలిచారు. స్కూటర్ ఆపి వెనక్కి చూశాను. వెనకగా ఉన్నది ఆనందరావు.

"ఏం మహానుభావా? మళ్లీ గుర్తు పట్టలేకుండా ఉన్నావా?" అన్నాడు.

మనిషి లావెక్కాడు. సన్నగా, పొడుగ్గా ఉన్న మెడ ఇప్పుడు కనిపించటం లేదు నష్టిగా ఉన్న శరీరం ఇప్పుడు ఒక హుందాతనాన్ని ఇస్తోంది. అతను వేసుకున్న ఖరీదైన 'సూట్' చూశాను. నెలకి ఏడు వందలు తెచ్చుకుంటున్న నేను ఒక నెలంతా 'హంగర్ స్ట్రైక్' చెయ్యాలి. దాన్ని స్వంతం చేసుకోవాలంటే.

"ముందు వెనకాల కూర్చో. వేడి వేడి కాఫీ పోసుకున్నాక కబుర్లు" అన్నాను. ఆనందరావు కూర్చున్నాడు.

ఆనందరావుతో నే వెళ్లింది కాఫీ హోటల్‌కి కాదు— బార్‌కి.

అక్కడ కూడా అతని ఇష్టం మీదనే ఒక 'విస్కీ బాటిల్'ని, 'బీర్ బాటిల్'ని ఖాళీచెయ్యాల్సివచ్చింది.

"నువ్వు కూర్చో. కాస్త డోస్‌కే తూలుతున్నావు. చాలా విషయాలు నువ్వు వినాలి" అని చెప్పి స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాడు.

కంపెనీకి ఒకటి రెండు సార్లు రుచి చూసినా, అంత ఎక్కువగా ఎప్పుడూ పుచ్చుకోలేదు నేను. ఆనందరావు స్పీడు అంత నిషాలోను ఒంటిమీదికి తెలివిని తెప్పిస్తోంది.

స్కూటర్ ఒక పెద్ద హోటలు ముందాగింది. లోపలికి నడిచాం. ఒక డబుల్ రూమ్. తలుపు తెరిచింది అసాచేరి.

"అసావేరీ! నాటకం రోజు మూర్తి ఇంట్రడ్యూస్ చేసింది ఈయన్నే. స్వేరి మొహం వెయ్యకు. నీ మొదటి నాటకం రోజున. మూర్తిగారికి అత్యంత ఆప్త మిత్రుడు. అనుకోకుండా కలిసేడు. ఆపద్బాంధవుణ్ణి తీసుకొచ్చాను" అన్నాడు.

నాకు మత్తు ఇంకా పూర్తిగా వదల్లేదు. అసావేరి తల దించుకుని కూర్చుని ఉంది.

"సత్యం, అనుకోకుండా కలిశావు. మా రేఖ ఇంకా తిన్నగా ఉంది. ఈ సమయంలో నువ్వు 'దేవుడు' అనటం

పెద్దకొడుకుమీద కొండంత నమ్మకం ఉన్న తండ్రి చెడిపోతున్నాడనుకొన్న చిన్న కొడుకును ఒక రోజున పిలిచి అన్నగారి అడుగుజాడల్లో నడవమని అతణ్ణి ఆదేశించాడు.

కొన్నాళ్ల తరవాత తన ఆదేశాన్ని ఎంతవరకు పాటించినదీ చెప్పమని చిన్న కొడుకును అడిగాడు.

ఆ కుమారుడు తండ్రికి సవినయంగా ఇలా మనవి చేశాడు:

"సరిగా నువ్వు చెప్పినట్లే నడుచుకున్నాను, నాన్నా. అన్నయ్య ఎదురింటి రేఖను ప్రేమించాడు. నేను రేఖ చెల్లెలు లలితను ప్రేమించాను. ఇప్పుడు రేఖకి అయిదవ నెల. లలితకి మూడవ నెల."

స్తుతివచనాలు కావు. నా కోసం విచారం లేదు. మూర్తి ఇంత మోసం చేసినందుకు నాకు అతనిమీద కోపం పోలేదు. పాపం, అసావేరిని చూడు. ఆడకూతుర్ని అంత క్షోభ పెట్టిన మనిషన్నవాడు ఎప్పుడైనా బాగుపడతాడా? నా నోట వాడి పేరు ఉచ్చరించటానికికూడా బాధగా ఉంది. అసావేరిని అడుగు—అంతా చెపుతుంది" అన్నాడు.

నాకు అంతా అయోమయంగా కనిపించింది. అసావేరి కేసి చూశాను. ఒకసారి కళ్లెత్తి ఆనందరావు కేసి చూసి మరలా తల దించుకుంది.

"అసావేరీ! మనం పరిస్థితులకి బానిసలం. సిగ్గుపడటం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. సత్యానికి అర్థమయ్యేలా చెప్పటం నీ బాధ్యత."

"ఈ మాటు చూసి, హోటలు చూసి మోసపోకు, సత్యం. మంచినీళ్లు పుట్టకుండా చేశాడు మూర్తి. వేషాలు మార్చుకోకుండానే రైలెక్కి పారిపోవలసి వచ్చింది. నువ్వు కనిపించకపోతే హోటల్ నుంచి తిన్నగా వెళ్లి జైల్లో కూర్చో వలసిన వాళ్లం. ఒక్క వంద ఇయ్య— మేనేజర్ అడ్వాన్స్ అడుగుతున్నాడు" అని చెప్పి డబ్బు తీసుకుని తలుపు తెరుచుకుని మెట్లు దిగి వెళ్లిపోయాడు.

"ఏం జరిగింది, అసావేరీ?" అన్నాను నేను.

అసావేరి నా కేమీ చెప్పలేదు. డ్రెస్సింగ్ టేబిల్ దగ్గిరికి వెళ్లింది. అద్దంలో చూసుకుంది. పౌడర్ అద్దుకుంది. చిన్న సెంటుసీసా తీసింది. మెడ కింద పులుముకుంది. నేను ఆమెకేసి చూస్తూనే ఉన్నాను. విస్కీ వాసన వెగటు కలిగిస్తుందేమో అనుకున్నాను. మందు వేసుకుని పెద్ద మనిషిలా ఒక అమ్మాయిని ఉద్ధరించటానికి వచ్చాను. మనసు కొంచెం బాధగా మూలిగింది. మత్తు ఇంకొంచెం ఎక్కువై కళ్లు బరువుగా ఉన్నాయి.

అసావేరి ఏదో చెప్పటం మొదలు పెట్టింది. అందులో మూర్తి ప్రసక్తి రాలేదు. నేను ఊకొడుతున్నాను.

అసావేరి ఒక్కసారి కుర్చీలో జేరగిలబడి ఆవలించింది. కంటిరెప్పల్ని నొక్కిపెట్టి, కంటిపాపలు పెద్దవి చేసి ఆమెకేసి చూశాను.

"మూర్తి గురించి చెప్పు, అసావేరీ" అన్నాను.

అసావేరి ఇంకొంచెం ముందుకు జరిగింది. అసావేరి నుంచి నేను దృష్టి తప్పించలేకపోయాను.

నా మీదికి వంగి "చెప్పనా?" అంది.

"ఊఁ" అన్నాను.

"నేను మీ కోసం వచ్చేశాను" అంది.

నాకు మతి పోయినట్లయింది. అది అబద్ధమని మనసు అనుకోవటానికి ఆస్కారం లేదు. ఆ అవకాశం ఇవ్వలేదు నేను.

నాటకం రోజు మొదటిసారి చూసినప్పుడు అసావేరి రూపం మనసులో నిలిచిపోయింది.

అందమైన అసావేరి నా కోసం ఇంత దూరం పనికట్టుకురావటం ఎంత అదృష్టం!

రాజాగాడు కనిపించకపోయినా, రాణి నా ముందుకు వచ్చి నిలుచుంది.

"మూర్తి గురించి ఇంకా వినాలనుకుంటున్నారా? మాట్లాడరేం?" అంది.

మత్తు దిగిపోతూంది. మూర్తి వద్దనుకున్నా మనఃఫలకం మీద ఊగుతున్నాడు. మా స్నేహం, వాడి అమాయకత్వం గుర్తు వస్తున్నాయి.

ఎదురుగా అసావేరి.

లేచి నిలబడ్డాను. అల్మయిరా తలుపు తెరిచాను. ఊహించినట్లుగా బాటిల్స్ కనపడ్డాయి. ఆత్రంగా రెండు 'పెగ్'లు వేసుకున్నాను. ఐస్‌ముక్కలు వేయటానికి

కూడా ప్రైవేట్ లేదు. వీళ్లేదో కుట్ర చేశారు. ఏదో పెద్ద ఎత్తు వేశారు. కాని అసావేరి అందం నన్ను వివశుణ్ణి చేస్తోంది. బిగువు నన్ను నిగ్రహాతూన్యుణ్ణి చేస్తోంది. ఆమె చెంపలు కాంతులీనుతున్నాయి. పెదాలు ఎర్రగా మెరుస్తున్నాయి. సన్నని నడుం ఎత్తయిన వక్షఃస్థలాన్ని మోయలేకపోతూంది. కళ్లు కిలిపిగా ఆహ్వానిస్తున్నాయి.

తూలుతూ లేచాను. అసావేరికి దగ్గరగా, ఇంకా దగ్గరగా వెళ్లాను. నీలం రంగు బల్బు వెలిగింది.

''అసావేరీ! ఈ రోజు నా కేం తప్పకు. నేను తప్పుచేస్తున్నానని తెలుసు. అందులో మీ ఇద్దరికీకూడా భాగం ఉంది'' అన్నాను.

అసావేరి నవ్వింది. అందులో మోసం ఉంది. సౌందర్యం ఉంది. మోహం ఉంది. మత్తు ఉంది.

''అసావేరి—ది మోస్ట్ గ్లామరస్ హీరోయిన్ ఆఫ్ తెలుగూ ఫీల్డ్'' అని చేతుల్లోకి తీసుకున్నాను.

* * *

మూర్తి ఎప్పుడూ ట్రాజిడీలే వ్రాస్తాడు. అతని కథ చదివి పత్రిక మూసివేసి అత న్నొక్కసారి గుర్తుకి తెచ్చుకున్నాను.

అతను నాకు జీవితంలో కాకపోయినా, సాహిత్యంలో గురువు. కాలేజీలో ఉన్నప్పుడు పిచ్చివేషాలు వేసేవాణ్ణి. అంటే నా భాషలో కథలూ కాకరకాయలూ విపరీతంగా చదివేవాణ్ణి. శ్రీశ్రీ 'మహాప్రస్థానం', ఆరుద్ర 'త్వమేవాహమ్', ఉమర్ ఖయ్యాం, గాలిబ్ల'రుబాయత్'లు చదివించిం దతను.

మల్లాది, కొడవటిగంటి, చలం, గోపీచంద్, రాచకొండ, బీనాదేవి, ఆదివిష్ణులను పరిచయం చేసిందతను.

అత నెవరితోనూ కలిసేవాడు కాదు. కాలేజీలోకూడా అతనికి నేను తప్ప మరో పక్షి స్నేహితుడుగా ఉన్నట్లు నే నెరగను. అతనితో స్నేహం చేయా లనుకుని ఎవరైనా దగ్గిరికి వచ్చినా దూరం చేసేవాడతను.

కాలేజీలో చదువు పక్కన పెట్టి కథలు వ్రాయటం మొదలుపెట్టిన మూర్తి సంవత్సరం తిరక్కుండా కథారచయితగా పేరుగాంచటం నాకు తెలుసు. అతని రచనల్లో కనపడే వాస్తవానికి ఆశ్చర్యపడేవాణ్ణి. కాలేజీ వార్షికోత్సవానికి అతను వ్రాసిన నాటకం మరిచిపోలేను. ఇంటి పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేక చదువు మానేశాడనటం కంటే, కథలు మత్తుమంచి తేరుకుని పరీక్ష గట్టెక్కలేక, రోజులు గడిచే అవకాశం లేక, రిటైరయిన తండ్రి సంపాదన కొరవడి, కాలేజీకి సగంలో తిలోదకాలు ఇచ్చేశాడనాలి.

నాకు తెలుసు, మూర్తి రచయితగా జీవితంలో విజయాన్ని సాధించినా, జీవితంలో ఘోరపరాజయం తప్పదు.

నేను వ్రాయటం మానేశాను. రాత్రింబవళ్లు కష్టపడి చదివాను. ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ తీసుకున్నాను. పెద్ద ఉద్యోగంసంపాదించాను. సెలవులకి ఇంటికి వెళ్లినప్పుడు మూర్తి ఆహ్వానంమీద చూసిన నాటకం గుర్తుకి వచ్చింది.

ఆనందరావు, అసావేరి స్మృతిలో కదలాడారు.

''సత్యం,

అసావేరీ, ఆనందరావు నన్నొక్కణ్ణి వదిలేసి చాలా ఘోరమైన పరిస్థితిలో వెళ్లిపోయారు. నే నెవరినీ నిందించను. నా దురదృష్టానికి ఇంకొకళ్లని తప్పు పట్టటంలో అర్థమేముంటుంది, చెప్పు? చితికిపోయింది బ్రతుకు. కాలిపోయింది చదువు. మళ్లీ చిన్న ఉద్యోగంలో చేరాను. ఎంతోకాలం అదికూడా ఉండదు. కొన్ని విలువల్ని ఆరాధించే బలహీనత నాకు ఉంది. ఆ వ్యక్తిత్వంలో చాలా త్యాగాలు చెయ్యవలసి వస్తూంది. నాకింకా జీవితంమీద ఆశ ఉంది. ఇంకా బ్రతుకుతున్నాను. తిరిగి కనిపిస్తాను—ఎక్కడో, ఎప్పుడో, ఏ పరిస్థితుల్లో కనిపిస్తానో చెప్పలేను. మిగిలిన ఒక్క స్నేహితుడివి నువే. నీకు వ్రాస్తే గుండెల్లో బరువు కొంచెం తగ్గుతుందేమో! క్షమించు. నీ మనసు చికాకుపరిచి ఉంటాను.

మంచి ఉద్యోగం దొరికిందని వ్రాశావు—చాలా సంతోషం.

ఉంటాను.

నీ...

మూర్తి.''

అది చాలా రోజుల కిందట మూర్తి వ్రాసిన ఉత్తరం.

అదీ ఆ రోజు రాత్రి అసావేరితో గడిపిన నెల్లాళ్ల తరవాత ...ఆ నెల రోజులూ ఆనందరావూ, అసావేరీ నా ఇంట్లోనే ఉన్నారు. బాంక్లో ఉన్న నాలుగు వేలూ ఖర్చయింది ఒక్క నెలలో.

ఆనందరావు పగలల్లా చాలా పనుల్లో కనిపించేవాడు కాదు. అసావేరి రాత్రంతా నా తోనే గడిపేది.

నెల గడిచేసరికి చెప్పా చెయ్యకుండా మాయమయ్యారు.

నెల రోజులు మత్తులో, మైకంలో గడిపిన స్మృతులు స్పష్టంగా గుర్తు లేవు.

వాళ్లిద్దరూ మద్రాసులో జంటగా కనిపించినట్లు ఓ మిత్రుడు వ్రాశాడు. నాకు తెలిసిన దంతే.

* * *

మూడు సంవత్సరాలు అమెరికాలో ఉన్నాను. యూరపంతా తిరిగాను. కంపెనీ తరఫున నాలుగు పెద్ద ఫర్మ్సులో 'అప్రెంటీస్ ట్రెయినింగ్' పూర్తయింది.

నేను విలాసాలకి వెళ్లలేదు. కంపెనీ ఇచ్చే డబ్బు సరిపోయేదికాదు.

'పార్ట్ టైమ్' చేశాను. ఒక నైట్ కాలేజీలో 'డిప్లమా'కూడా తీసుకున్నాను.

తిరిగి వచ్చిన తరవాత ఒక బంగళా, కారు ఇచ్చింది కంపెనీ. ఇంకో కారూ, అందమైన పెళ్లాం, ఆస్తితో పాటు పలుకుబడి గల పెళ్లాం తాలూకు తండ్రి ఉన్నారు నన్నింకా పెద్దవాడివి చేయటానికి.

నాకు మంచి భవిష్యత్తు ఉంది. 'స్టేటస్' ఉంది. 'రోటరీ క్లబ్' లో మెంబర్షిప్ ఉంది.

ఇదంతా 'ఫారిన్' మంచి వచ్చిన నెల తిరక్కుండా.

ఇప్పుడు నేను కొత్తమనిషిని. గట్టిగా కళ్లెగరేసి చూస్తే, నా కింద ఉద్యోగం చేస్తున్న ఇంకో ఇంజనీరు గడగడ లాడతాడు.

నా పక్కన నిలబడ్డ వ్యక్తికి మాటు తొడిగే అర్హత ఉండాలి. అందం లేకపోయినా అభిరుచి ఉండాలి. అవి నైట్ క్లబ్స్లోనూ, వైన్బాటిల్స్ లోనూ, ఎదుటి మనిషిని గుర్తించని నిర్లక్ష్యం లోనూ వ్యక్తం కావాలి.

ఆనందరావు ఫోన్ చేశాడు.

నేను తిరిగి వచ్చినట్లుగా అంత తొందరగా ఎలా తెలుసుకున్నాడనే ఆశ్చర్యం లేదు నాకు.

ఆ రోజు 'అబిడ్స్'లో 'అపాయింట్మెంట్' ఇచ్చినట్లుగా ఎదురయ్యాడు.

''పెద్దవాడివయ్యావు. నీ టైమ్ వృథా చేస్తున్నా ననుకోకు. రవీంద్ర భారతి'లో ఒక పెద్ద ప్రోగ్రాం ఉంది. చాలా సంగతులు మాట్లాడాలి. తప్పకుండా రా.''

కారు వేసుకుని సతీమణితో అడుగు పెట్టాను. మా కంపెనీ 'బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్'లో ఒకడైన రాజాగారు నా పక్కనే కూర్చున్నారు. నేను ఆ ఉద్యోగం సంపాదించటానికి, 'ఫారిన్' వెళ్లటానికి, నుడి తిరగటానికి ఆతనే దేవుడు. వారు మాటాడే ప్రతి మాటకీ, అర్థంలేని ప్రతి జోక్కీ అపరిమితంగా నవ్వి, శ్రీమతికి చెయ్యి గిల్లి నవ్విస్తున్నాను.

ఆనందరావు నన్ను పిలుస్తున్నట్లుగా ఎవరో వర్తమానం అందించారు.

గ్రీన్రూమ్కి వెళ్లాను.

''సత్యం! ఈ నాటకం మూర్తి వ్రాసింది. చాలా సంవత్సరాల తరవాత స్టేజి ఎక్కవలసి వస్తూంది. మూర్తి వ్రాయనినాటకంలోనేనునటించలేను. ఈ నాటకంతో మా సమాజానికి తెర పడింది. ఈ నాటకం స్టేజి చేసేలోగా మేం విడిపోవలసి వచ్చింది. అత నెక్కడ ఉన్నా, ఈ సంగతి వింటే సంతోషిస్తాడు. నేను చేయగలిగిన సహాయం ఇదొక్కటే'' అన్నాడు.

మూడు సంవత్సరాల లోనూ మూర్తి నాకు గుర్తు లేదు. నాకు ఇంకొకళ్ల

రామారావు దంపతులు పెట్టె బేడా రైల్లో సర్దారు. వీళ్లకు వీడ్కోలు ఇవ్వడానికి సుబ్బారావు వచ్చాడు. రామారావు, సుబ్బారావు ప్లాట్ఫారమ్ మీద నిలబడి పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకున్నారు. అన్నట్టు రామారావు పేరుమోసిన డాక్టర్. అతను సుబ్బారావుతో — ''నువ్వు భోజనం చేస్తున్నప్పుడు కూరలలోనూ, చారులోనూ ఉండే కరివేపాకును పారేయకూడదు. అది తింటే చాలా బలం'' అని చెప్పాడు. సుబ్బారావు ఊకొట్టి ఊరుకున్నాడు. రామారావు వాళ్లావిడ రైల్లోనుంచి కేకేసింది — ''ఈ కిటికీ తలుపు పైకి రావడం లేదు. తీద్దురుగాని రండి'' అని. రామారావు లోపలికి వెళ్లి కిటికీ తలుపును పైకెత్తడానికి నానా యాతనా పడ్డాడు. కానీ రాలేదు. సుబ్బారావు ఈ అవస్థ చూసి ''నే తీస్తాను, ఉండు'' అని రామారావును పక్కకి లాగి, సెకనులో కిటికీ తలుపు పైకెత్తాడు. ''కరివేపాకు తిననా పారేయనా?'' అనడిగాడు సుబ్బారావు. రామారావు జవాబిచ్చే స్థితిలో లేడు.

గురించి ఆలోచించే వ్యవధి లేదు.

ఆనందరావు మూర్తిని గుర్తు చేశాడు. మనస్సులో అర్థంకాని దిగులు నిండుకుంది. కాలేజీరోజులూ, కథలూ, కలలూ, స్నేహం ఒక్క క్షణం కలిచివేశాయి.

చాలా సంవత్సరాల క్రిందటి వాడి ఉత్తరం నా కింకా జ్ఞాపకం ఉంది.—

"నా కింకా జీవితంమీద ఆశ ఉంది. ఇంకా బతుకుతున్నాను. తిరిగి కనిపిస్తాను. ఎప్పుడో, ఎక్కడో, ఏ పరిస్థితుల్లో ఎదురుపడతానో చెప్పలేను. మిగిలిన ఒక్క స్నేహితుడివి నువ్వే. నీకు వ్రాస్తే గుండెల్లో బరువు కొంచెం తగ్గుతుందేమో! క్షమించు!"

'క్షమించు, మూర్తీ' అనుకున్నాను.

కళ్ళు చెమర్చాయి. పిచ్చివాడు. ఎక్కడ బాధలు పడుతున్నాడో?

అసావేరికూడా నటిస్తోంది. మేకప్ చేసుకుంటూంది. పలకరించా లనిపించ లేదు.

తిరిగి వెనక్కి వచ్చి కుర్చీలో కూర్చున్నాను. రాజాగారు ఏదో 'జోక్' వేసి నా కేసి చూశారు. నేను నవ్వలేదు. శ్రీమతి తన చీర ఖరీదు ఇంకెవరితోనో చెపుతూంది.

తెర తొలగింది. నాటకం మొదలైంది.

ఒకటవ రంగం:

జీవితాన్ని తను నమ్మిన కొన్ని సత్యాలకీ, సిద్ధాంతాలకీ అనుగుణంగా మలుచుకొని, మానవుల్లో కమ్ముకున్న చీకట్లను, క్షణం క్షణం కలుషితమవుతున్న మానవతని, అరాజకాన్ని తన రచన ద్వారా రూపుమాపటానికీ, తన రచనా శక్తికి ఊపిరి పొయ్యటానికీ ఒక రచయిత సన్నద్ధుడౌతాడు.

రెండు:

అతని ప్రతిభ కొందరు వ్యక్తుల సహాయంతో రాణిస్తుంది. చీకట్లు చెల్లాచెదరు కాకపోయినా, ప్రజల్లో చైతన్యం కలుగుతుంది. ఆకాశంలో ఒక నక్షత్రం ప్రకాశిస్తుంది. కాని అతనిలోని ప్రతిభను స్వార్థం కోసం ఉపయోగించుకుంటున్న మనుషులు డబ్బు కోసం, పదవి కోసం, అవినీతి ముసుగులో వెలుగుతూన్న పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం అతని ఆశల్ని మట్టం చేసి, అతన్ని తన దారిద్ర్యానికి, కష్టాలకి, నిరాశకి బలిచేసి పారిపోతారు.

మూడు:

చితికిన బట్టలతో, లక్ష్యం చావని మొండితనంతో, మిగిలిన బక్కతనంతో, చింపిరిజుత్తుతో అతను అకస్మాత్తుగా ప్రత్యక్షమవుతాడు.

ఆనందరావు నటిస్తున్నాడు. కాదు, పాత్రలో లీనమైపోయాడు.

కాని, అది ఆనందరావు కాదు. ఆనందరావులో దాగిన మూర్తి రూపం కాదు. మూర్తిని ఆ రూపంలో, ఆ పరిస్థితిలో ఊహించటానికి మిగిలిన మెత్తదనం అంగీకరించటం లేదు.

ఆడిటోరియమ్‌లోంచి బయటకు నడిచాను. నిశ్శబ్దంగా ఉన్న వాతావరణంలో ఒక్క ఆనందరావు గొంతుకే వినపడుతూంది. సిగరెట్ అంటించాను. మూర్తితో స్నేహం చేసిన కాలం చాలా స్వల్పం. కాని, మా మధ్య కుదిరిన ఆత్మీయత మరుగుపడలేనిది. మూర్తి కలలు చూశాను. మూర్తి వెలుగు చూశాను. మూర్తి కలలు శిథిలమవటం చూశాను. కాని మూర్తి చరమదశ చూడలేదు నేను.

అది నాలోని బలహీనత. కాదు, ఇంకా మనిషిగా జీవిస్తున్నానా? అని మనసు రెట్టించే ప్రశ్నకు ఓదార్పు.

ఆనందరావు నన్ను విడిచి పెట్టలేదు. గొంతులో బాధనంతా మేళవిస్తూ బిగ్గరగా 'మైక్'లో కేకలేస్తున్నాడు.

"మీరు అందని శిఖరాలకి ఎదిగిపోయి, నన్ను శిఖరాగ్రం నుంచి లోయల్లోకి విసిరేశారు. చాలు. మీరు మహానటులు. . . మీ నటన అపూర్వం, అద్భుతం. మీకు నేను కనపడను. కనపడినా సైడుకాల్వలో పడిన కుక్క మీద కనబరిచే సానుభూతి మీది. మీకు వెలుగు ఉంది. జీవితం ఉంది. నా లాంటి వెయ్యి తలల మీద నడుచుకు పోయే గొప్పతనం ఉంది. పొండి. . . నా శవంమీదుగా ఊరేగింపుగా నడిచి వెళ్లండి. కిరీటాలు ఎక్కడ జారిపోతాయో జాగ్రత్తగా చూసుకోండి. సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించండి. సింహాసనం... సింహాసనం . . . శవసింహాసనం. . ."

అబద్ధం. . . పచ్చాబద్ధం! మూర్తి ఇలా అరవడు. వాడు గుండెల్లో బాధ దించేసినా నవ్వే మనిషి. అది నాకు తెలుసు. ఆనందరావుకి తెలియదు. ఆనందరావు నటనని మెచ్చుకుని చప్పట్లు కొడుతూన్న 'ఆడియన్స్'కి తెలియదు.

నాటకం అయిపోయింది. సతీమణిని వెంట బెట్టుకుని పార్కింగ్ దగ్గరికి వచ్చాను. జనం అసంఖ్యాకంగా ఉన్నారు.

నాటకం చూసిన మనుషులు కారు— ఆనంద్, అసావేరుల దగ్గరి నుంచి అమూల్యమైన 'ఆటోగ్రాఫ్'ల కోసం ఎగబడి వచ్చినవాళ్ళు. సినిమాతార అసావేరిని నగం నిద్రలో, వెలువడుతూన్న పత్రికల్లో రంగుల చిత్రాన్ని చేతిలోనూ, గుండెమీద ఉంచుకొని కలవరించిన కళాభిమానులు. హీరో ఆనంద్ దర్శనం కోసం అభిమాన సంఘాలు వెలకొల్పి, అతన్ని చూడటానికి తహతహలాడుతూన్న 'ఫ్యాన్లు'.

స్టేజి నటులు అంత త్వరగా సినిమా తార లవుతారని, అంత పెద్ద గ్రౌండ్ మందని వెంటేసుకు తిరుగుతారని నాకు తెలియదు. రాజాగారు 'డ్రైవ్' చేస్తున్నారు. పక్కన నేను, సతీమణి కూర్చున్నాం.

ముందు సినిమా అభినేత్రుల కారు అనబడే బ్రహ్మరథం. ఆ అరదాన్ని జనప్రవాహంలా చుట్టుముట్టిన అశేష ప్రజావాహిని.

ఇంతలో కారు కెదురుగా, ఆ మనిషి తూలుతూ వచ్చి పడిపోయాడు. కారు ఆగింది. జనం గుమిగూడారు. నేను దిగి ముందుకి వెళ్లాను. అతని గడ్డం మాసిపోయి ఉంది. అతని బట్టలు పీలికలయి పోయి ఉన్నాయి. అతనికి శరీరం అనబడే ఎముకలగూడు ఉంది. ముడతలుపడ్డ నుదుటి కింద లోతుక్కుపోయిన కళ్ళు ఉన్నాయి. అతన్ని శవంలా తయారుచేసిన మాయరోగం తాలూకు కళలు మొహంలో ఆవరించి మృత్యుచ్ఛాయలా పరుచుకున్నాయి.

అతని భవిష్యత్తూ, కలలూ, అనుభవాలూ, కష్టాలూ నిలిచేది ఇక కొన్ని గంటలు మాత్రమే!

అత నెవరో తెలిసింది ముగ్గురు వ్యక్తులకి మాత్రమే.

'అంబులెన్స్'లో కొట్టును చేర్చుతూంటే ఆనందరావు కేసి చూశాను. అతను తల దించుకుని ఉన్నాడు. అసావేరి కళ్లలో నీళ్లు గమనించాను.

ఆనందరావు దగ్గరగా వెళ్లి, "నాటకం చూశాడు, ఆనంద్. చాలా ప్రశాంతంగా ఉంది మొహం. నిన్ను అభినందించటానికి అవకాశం లేక

భగవానుకి ఓ శుభలేఖ వచ్చింది, ఓ స్నేహితుడి దగ్గరినుంచి. నా పెళ్లికి రాకపోయావా డొక్కచించుతా అని కూడా వ్రాశాడు పెళ్లికొడుకు. 'అన్నంత పనీ చేస్తాడు. పనిలో పడి వాడి పెళ్లి సంగతి మరిచిపోతానేమో? ఎలాగైనా జ్ఞాపకం పెట్టుకొని ఆ తారీఖున బయలుదేరాలి ... పెళ్లి ఇంకా పది రోజు లుంది. ఓ పని చేస్తే సరి అనుకొని భగవాను తమ టేబిలు ఎదురుగుండా గోడ మీద '15' అనే అంకె పెద్దగా పెన్సిల్‌తో వ్రాశాడు. 'హమ్మయ్య, ఇక ఛస్తే నేను మరిచిపోను. రోజూ ఈ టేబిలు దగ్గర కూర్చుంటా గదా? ఈ అంకె ఎదురుగుండా కనపడుతుంది. కాబట్టి 15 వ తారీఖున బయలుదేరి పెళ్లి కెళ్లొచ్చు' అనుకున్నాడు.

భగవాను రోజూ టేబిలు దగ్గర కూర్చుని వ్రాసుకుంటూ ఉన్నాడు. రోజూ '15' అంకె చూస్తూనే ఉన్నాడు. ఆలా నాలుగు రోజులు గడిచాయి. (శుభలేఖ ఎక్కడో పారేశాడు అప్పుడే.) అయిదో రోజున టేబిలు దగ్గర కూర్చోగానే మామూలుగా ఎదురుగుండా ఉన్న '15' అంకె కనిపించింది.

'ఏమిటీ '15' అంకె? తనే వ్రాసినట్టు జ్ఞాపకం. ఎందుకు వ్రాసినట్టు చెప్మా?' అని చాలాసేపు ఆలోచించాడు. కాని జ్ఞాపకం రాలేదు. అలా రోజులు గడిచి 15 వ తారీఖు వచ్చింది. భగవానుకి గోడమీద '15' అంకె కనపడింది మళ్లా. కాసేపు ఆలోచించాడు. వెంటనే మొహం ఎర్రబడింది. విసురుగా కుర్చీలోంచి లేచి, వరండాలో ఆడుకుంటున్న అయిదేళ్ల బాబ్జిగాడి వీపు మీద రెండు బాదులు బాది, "వెధవా, గోడ మీద పెన్సిలుతో గీయవద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను?" అన్నాడు. బాబ్జిగాడు బిత్తరపోయి ఏడుపు లంకించుకున్నాడు. బాబ్జితోపాటు ఆడుకుంటున్న పక్కింటి పిల్ల అది చూసి, "అయిందమ్మా పెళ్లి, అయిందమ్మా పెళ్లి" అంటూ గెంతులేసింది. అంతే, భగవాను గబగబా గదిలోకి ఉరికి సూటుకేసులో ఓ జత బట్టలు కుక్కేసుకుని స్టేషన్‌కి పరుగెత్తాడు.

పోయింది. అతని తరఫున నేను చెప్తున్నాను—హార్టీ కంగ్రాట్యులేషన్స్! — విషింగ్ యూ ఎ ప్రాస్పరస్ లైఫ్" అన్నాను.

నా గొంతుక గాద్గదికమైంది. అందులో కసికూడా ఉంది.

కార్లు కదిలాయి.

రాత్రి తిరిగి నేనూ, ఆనందరావూ, అసావేరీ ఒక దేవేంద్రభవనాన్ని తలదన్నే హొటల్‌లో ఒక గదిలో కూర్చున్నాం.

"చాలా విచారకరమైన రోజు. మనసులో 'క్రాంతి' నిండినప్పుడు — జోకొట్టేది ఇదొక్కటే" అని చెప్పి బాటిల్ తీశాడు.

అసావేరి సుప్రసిద్ధ సినిమానటి అయింది కాబట్టి, మేం ఒక గ్లాసు పూర్తిచేసేసరికి రెండోది ఖాళీచేసి పర్దుకుని కూర్చుంది.

ఆనందరావు మా ఇద్దరి కేసీ చూసి నవ్వి ఇంకో 'పెగ్' వేసుకున్నాడు. వాడి ప్రతి కదలికా చాలా నింపాదిగా, ప్లాను వేసుకుని, రిహార్సల్ చేసి నటించినట్లుగా ఉంది. గ్లాసు దించి నా కేసి తిరిగాడు.

"సత్యం! చాలా రోజుల తరవాత కలిశాం. చాలా చెప్పాలనుకుంటూనే, ఏం చెప్పటం కుదరలేదు ఇంతవరకూ. దానికి కారణం నాకు నిజం చెప్పటం అలవాటు లేకపోవటంవల్ల. అందుకని నేను ఎప్పుడూ అబద్ధాలని చెపుతానని మిమ్మల్ని నమ్మించటం నా కిష్టం లేదు. మూర్తి వెళ్లిపోయాడు. నేను కలలు కన్నట్లుగా హీరోనయ్యాను. అసావేరి 'సినిమాతార' అయింది. ఈ రోజు నాకు కొంచెం కష్టం కలిగిన మాట నిజం. మూర్తి పరిస్థితి చూశాక ఒక్క క్షణం నా మీద నాకే అసహ్యం కలిగిన మాట నిజం. మందులో ఉన్నప్పుడు నేను నిజం మాట్లాడతా నన్నది చాలా వరకూ నిజం" అని చెప్పి ఆగాడు.

నా కప్పటికే 'వైన్' నరాల్లోకి పాకి, పొపొమీదుమంచి గాల్లోకి తెచ్చి 'టికిల్' చేస్తూంది.

"ఉత్త తెలివితేటలూ, అవకాశాలూ మనిషికి జీవితాన్ని అందియ్యవు. వాటిని ఆసరా చేసుకుని, అంతరాత్మ లేదనుకుని, నీతిని పక్కగా తోసి, అడ్డదారులు తొక్కని ఏ దొంగవెధవా పెద్దవాడు కాలేదు. మూర్తిని నమ్ముకొని ఉంటే, ఇంకా నాటకాలు వేస్తూ, ఏ మూరు మూలో ఖురదలో కూరుకుపోయిన రత్నంలా మాసిపోయేది. అసావేరి. వాణ్ణి దగా చేశాను. అసావేరికి మత్తు జల్లాను. వాడి పిచ్చికవిత్వాన్ని, ప్రేమపూరితమైన మనస్సుని, ఆరాధించే అసావేరికి జుగుప్స కలిగేలా చేసి, అరచేతిలో స్వర్గం చూపాను. కాని అది నిజం చేశాను. నాటకంలో వచ్చిన 'కలెక్షన్' తో ఆ రోజు పారిపోయి వచ్చేశాను. ఆ రోజు వాడిని చితక తన్నారో, బట్టలు ఒలిపించి పనులు చేశారో నాకు అనవసరం. అసావేరికి అందం ఉంది. అది గాలంగా వేస్తేగాని నాకు గుర్తింపు రాదు. ప్రజ్ఞకీ, నీతికీ, వ్యక్తికీ విలువ ఇచ్చే లోకం కా దిది. అసావేరి 'హీరోయిన్' కాగలిగితే, 'హీరో' కావటానికి నాకు ఎంతో కాలం పట్టదు. పారిపోయి వచ్చిన నాకు నువ్వు మనసులో మెదిలావు. నిన్ను పట్టుకున్నాను. అసావేరిని నీ మీద ప్రయోగించాను. నీ డబ్బుతో నలుగురు పెద్ద వాళ్ల వెనకాల 'స్టైల్'గా తిరిగి, 'అసావేరి' అనే పంచవన్నెల చిలకని 'ఎర' వేశాను. ఇంకోడి మదువుతో 'మద్రాసు' చేరాను. అక్కడ మళ్లీ వేషాలు మార్చాను. మోసాలు చేశాను. కుక్కలా తిరిగాను. కుక్కల్లా తిప్పుకున్నాను. ఇప్పుడు 'అసావేరి'కి తిరుగులేని రేటు ఉంది. సినిమాల్లో తెరమీద అసావేరి హొయలుకి మురిసిపోయిన పిచ్చివెధవ ముండాకొడుకులకి ఒక్క రాత్రికి లక్ష రూపాయలు గడ్డిపరక కిందే లెఖ్ఖ." ఆనందరావు చెప్పటం ఆపాడు.

అసావేరి కళ్లు ఎర్రగా ఉన్నాయి. ఎర్రటి కళ్లలో దాక్కున్న చీకటినీ, విషాదాన్నీ చూడకుండా ఎలా ఉండగలను? వెళ్లటానికి లేచాను.

అసావేరి గుమ్మం దాకా దిగపెట్టింది. ఆనందు ఇంకా ఏదో వాగుతూనే ఉన్నాడు.

గుండెల్లో మంటగా ఉంది. మనసు బాధగా మూలుగుతూంది.

బాధలు పడలేక మూర్తి ప్రశాంతంగా పోయి ఉంటాడేమో!

నేను ఆనందరావులా నవ్వుని నటించ లేను.

"మనం అసలు స్ట్రైక్ చెయ్యకుండా ఉండవలసింది — ఇప్పుడు కాలేజికని చెప్పి సినిమాకి వెళ్లడానికి వీలులేకుండా ఉంది!"

మూర్తిలా స్వచ్ఛంగా నవ్వలేను.

"గుడ్‌బై" అన్నాను.

అసావేరి చెయ్యి ఊపింది.

వెనక్కి తిరిగాను.

అసావేరి చూస్తూనే ఉంది.

ఆమె పతనానికి దారితీసిన మొదటి మెట్టుని నేను.

వెనక్కి వచ్చాను.

"ది మోస్ట్ గ్లామరస్ హీరోయిన్ ఆఫ్ తెలుగూ ఫీల్డ్" అన్నాను.

అసావేరి కళ్లలో నీళ్లు నిలిచాయి.

ఆమె చెయ్యి పట్టుకున్నాను. బంగారంలా మిలమిలా మెరుస్తూంది.

ఆ సున్నితమైన చెయ్యి కుమారమైన శరీరం మీదుగా నడిచి ఎన్ని కిరీటాలు వెళ్లిపోయి ఉంటాయి?

అధికారంలో, మదంతో, ఐశ్వర్యంతో ఎన్ని కరకు హృదయాలు అడుకుని ఉంటాయి?

"నన్ను క్షమిస్తావా, అసావేరి?" అన్నాను.

ఆమె చేతిని ముద్దు పెట్టుకున్ని, చకచకా మెట్లు దిగి వచ్చేశాను.

కారెక్కి స్టార్ట్ చేసి బాల్కనీ మీదికి చూశాను. అసావేరి ఇంకా నిలబడే ఉంది.

కారు ముందుకి నడిచింది. రియర్ వ్యూమిర్రర్‌లో మూర్తి రూపం కనిపించింది.

రాత్రి ఒక పీడకల. ఆనందు కిరీటంలో తురాయి ఊగుతూంది. అది అసావేరి. ఆనందు కూర్చున్నది. రత్నఖచిత సింహాసనంమీదా? కాదు, మూర్తి శరీరంమీద. నేను. . . నే నెక్కడా పరిసరాల్లో కనిపించలేదు. విస్తుపోతూండగా తెలిసింది.

నేను డైరెక్టర్ని. [illegible] కంపెనీ మానేజింగ్ డైరెక్టర్ని కాదు, సినిమా డైరెక్టర్ని. అది 'షూటింగ్, రియల్లీ సిల్లీ! ★

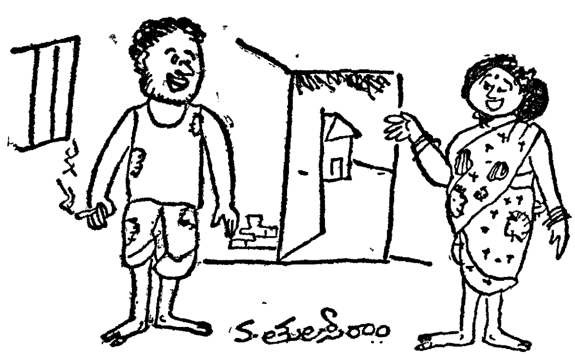

"ఏటి — ఇంకా పాసి వస్తేయడాని కెల్లలేదేం?"

"అయ్యగోరు ఆదివారం ఇంటికాడుంటారు, నువ్వు రానక్కర్లే అన్నారు మావాఁ, అమ్మగోరు!"